

A bírői jogértelmezés lehetséges irányai a munkaviszonyban álló vezető tisztségviselő jogi személlyel szembeni kártérítési felelősségének megállapítása során

KRAJECZ Laura*

1. Bevezetés

A 2014. március 15. napjáig hatályos gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény (a továbbiakban: Gt.) 22. § (2) bekezdése úgy rendelkezett, hogy „a vezető tisztségviselőt e minőségében megillető jogokra és az őt terhelő kötelezettségekre – a törvényben meghatározott eltérésekkel – a Ptk. megbízásra vonatkozó szabályait (társasági jogi jogviszony) vagy a munkaviszonyra irányadó szabályokat kell alkalmazni”. A Gt. által felkínált választási lehetőség ellenére azonban a vezető tisztségviselői posztot munkaviszony keretében betöltő személytől se többet, se kevesebbet nem lehetett elvárni, mintha megbízási jogviszonyban került volna alkalmazásra.¹

A 2012. július 1. napjáig hatályos munka törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény (a továbbiakban: régi Mt.) 192/A. §-a szerint „a vezető a vezetői tevékenységének keretében [...] okozott kárért a polgári jog szabályai szerint felel”. Annak indoka, hogy a vezető vezetői tevékenysége körében a munkáltatónak vétkesen okozott kárért a munkavállalónak a régi Mt.-ben szabályozott kártérítési felelősségi szabályainál szigorúbban felelt, a jogviszony jellegében keresendő, hiszen feladatát önállóan végzi, nem utasítható.²

A dolgozat kiindulópontját az képezi, hogy a stabil jogszabályi háttér következtében kialakult bírói gyakorlat³ – mely szerint a gazdasági társaság vezető tisztségviselőjének kártérítési felelőssége a polgári jog általános szabályai szerint áll fenn – az új kódexek alapján *egyértelműen* nem követhető,

* A szerző a Fővárosi Törvényszékre kinevezett bírósági fogalmazó, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Jog-és Államtudományi Doktori Iskolájának PhD-hallgatója.

¹ KISFALUDI András – SZABÓ Marianna (szerk.): *A gazdasági társaságok nagy kézikönyve*. Budapest, CompLex, 2008. 351.

² CSÉFFÁN József: *A Munka Törvénykönyve és magyarázata*. Szeged, Szegedi Rendezvényszervező Kft., 2008. 517.

³ Ld. pl. BH 2001.594.

tekintettel arra, hogy a régi Mt.-vel ellentétben a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) már nem tartalmaz erre vonatkozó *kifejezett* rendelkezést.

2. Problémafelvetés

A polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) Harmadik Könyvének Első Részében a jogi személy általános szabályait, majd a Harmadik Részében a gazdasági társaságok közös szabályait, illetve az egyes gazdasági társaságok külön szabályait határozza meg, azonban – a Gt.-től eltérő módon – a vezető tisztségviselő jogviszonyának jellegéről egyik részben sem találunk konkrét rendelkezést.

A Ptk. 3:21. § (3) bekezdése alapján a vezető tisztségviselőre vonatkozó jogviszony kétoldalú: nem elégséges a vezető tisztségviselő jogi személy általi kiválasztása, hanem azt az ügyvezetést ellátó személynek is el kell fogadnia, ezáltal minden egyéb jogcselekmény nélkül jön létre a vezető tisztségviselői jogviszony,⁴ mely így faktikus szerződésnek is tekinthető.⁵

A Ptk. 3:112. § (1) bekezdése nem változtat a Gt. 22. § (2) bekezdésében foglaltakhoz képest: a társaság ügyvezetésével kapcsolatos feladatait a vezető tisztségviselő továbbra is megbízási vagy munkaviszony keretében látja el.⁶ A vezető tisztségviselői jogviszony „Janus-arcú”⁷ azonban több szerző⁸ is felhívja figyelmet: a vezető tisztségviselői jogviszony nem a munkaszerződésen vagy a megbízási szerződésen alapul, ezek kizárólag a jogviszony jogi kereteit határozzák meg.⁹

A vezető tisztségviselők felelősségét a Ptk. másként szabályozza ‘befelé’, a jogi személlyel szembeni jogviszonyban (kontraktuális felelősség) és ‘kifelé’, harmadik személyekkel szemben (deliktuális felelősség).¹⁰ A Ptk. 3:24. §-a kimondja, hogy „a vezető tisztségviselő az ügyvezetési tevékenysége során a jogi személynek okozott károkozásért a szerződésszegéssel okozott kárért való felelősség szabályai¹¹ szerint felel a jogi személlyel szemben”. A Ptk. 3:24. §-a nem tesz különbséget abból a szempontból, hogy a vezető tisztségviselő milyen jogviszonyban végzi el az ügyvezetési tevékenységet; a jogviszony kereteit meghatározó megbízási vagy munkaszerződés a vezető tisztségviselő önállóságát nem befolyásolja, ezért elméletileg akkor is a Ptk. szabályait kellene alkalmazni az ügy-

⁴ OSZTOVITS András (szerk.): *A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény és a kapcsolódó jogszabályok nagykommentárja*. I. kötet. Budapest, Opten Informatikai Kft., 2014. 415.

⁵ SÁRKÖZY Tamás (szerk.): *Gazdasági társaságok – Cégtörvény*. Budapest, HVG-Orac, 2014. 36.

⁶ SÁRKÖZY i. m. 67.

⁷ Ld. BARTA Judit – UJVÁRINÉ Antal Edit: A „Janus-arcú” gazdasági társasági vezető tisztségviselői jogviszony (egyeb jogkérdések). *Gazdaság és Jog*, 2016/4. 3–9.

⁸ Ld. KISS György: A vezető tisztségviselő felelőssége munkajogi szempontból. In: CSEHI Zoltán – SZABÓ Marianna (szerk.): *A vezető tisztségviselő felelőssége*. Budapest, Wolters Kluwer, 2015. 149–186.

⁹ VÉKÁS Lajos – GÁRDOS Péter: *A Polgári Törvénykönyv magyarázatokkal*. Budapest, CompLex, 2013. 97.

¹⁰ SÁRKÖZY i. m. 38.

¹¹ Ld. Ptk. 6:142–145. §.

vezetési tevékenység során a jogi személynek okozott károkért, ha egyébként a vezető tisztségviselő e posztot munkaviszony keretében tölti be.

A Ptk. szerinti vezető tisztségviselő, amennyiben e tisztségét munkaszerződés alapján látja el, akkor az Mt. szabályai alapján vezető állású munkavállalónak minősül.

Az Mt. XV. fejezetében, a munkaviszony egyes típusaira vonatkozó különös szabályok között,¹² külön cím alatt rendelkezik a vezető állású munkavállalókról, azonban e cím alatt rájuk vonatkozó speciális felelősségi szabályt nem találunk, kizárólag a kártérítés mértéke kapcsán annyit határoz meg, hogy „a vezető gondatlan károkozás esetén a teljes kárért felel”.¹³ Ebből az következik, hogy a vezető állású munkavállaló kártérítési felelősségére az Mt. általános kárfelelősségi szabályát¹⁴ kell alkalmazni az – előbbieken említett – Mt. 209. § (4) bekezdésére figyelemmel. Az általános szabályok közül kiemelendő az Mt. 179. § (5) bekezdése, mely szerint „a kár megtérítésére a 177. §-ban foglalt rendelkezést kell alkalmazni”. Az Mt. 177. §-ában pedig a polgári jogi szabályok alkalmazására vonatkozó újabb utaló szabályt találunk: „a kár megtérítésére egyebekben a Ptk. 6:518–534. §-a szabályait kell alkalmazni”, a Ptk. 3:24. §-ának felhívása azonban elmarad; ebből azonban azt a következtetést lehetne levonni, hogy a vezető állású munkavállaló munkaviszonyból eredő kötelezettségének megszegésével okozott károkra az Mt. általános kárfelelősségi szabályai alkalmazandók.

A fentiek alapján tehát megállapítható, hogy abban az esetben, ha a vezető tisztségviselő tisztségét munkaviszonyban látja el, akkor a ‘belső’, azaz a jogi személlyel szembeni kártérítési felelőssége tekintetében a Ptk. alapján a Ptk., az Mt. alapján viszont – a Ptk. 3:24. §-ára vonatkozó utaló szabály hiányában – az Mt. felelősségi szabályait kellene alkalmazni. E kérdés kapcsán tapasztalható jogalkalmazási bizonytalanságnak hangot adott Dr. Tálné dr. Molnár Erika, a Kúria Közigazgatási-Munkaügyi Kollégiumának kollégiumvezető-helyettese a 2016. december 13-án Budapesten, „Az új Munka Törvénykönyve dilemmái – 5 év távlatából” c. konferencián tartott, „A bírói jogalkalmazás dilemmái” c. előadása során.

Tekintettel arra, hogy e téma vonatkozásában bírói gyakorlat még nem alakult ki befejezett peres ügyek hiányában, jelen tanulmány III. részében arra a kérdésre keressük a választ, hogy a fentiekben kifejtett kollízió feloldható-e valamely ismert jogértelmezési módszer segítségével.

¹² Ld. Mt. 208–211. §.

¹³ Mt. 209. § (4) bekezdés.

¹⁴ Ld. Mt. 179. §.

3. Az Mt. 177. §-ának és a Ptk. 3:24. §-ának értelmezési nehézségei

Általánosságban a jogértelmezés nehézségeit kiválóan szemlélteti Jakab András, amikor egyik tanulmányának¹⁵ mottójaként Celsust idézi: „Scire legis non hoc est verba earum tenere, sed vim ac potestatem.”¹⁶

Jelen tanulmány központi kérdése tehát az, hogy a munkaviszonyban álló vezető tisztségviselő ‘belső’ jogviszony keretében a jogi személynek okozott kár esetén az Mt. vagy a Ptk. vonatkozó szabályai alapján felel.

A vizsgálódás során abból kell kiindulnunk, hogy az egyes törvényeknek az új Polgári Törvénykönyv hatálybalépésével összefüggő módosításáról szóló 2013. évi CCLII. törvény (a továbbiakban: Módtv.) 174. §-a 2014. március 15-ei hatállyal több helyen is módosította az Mt.-t. A jogalkotó célja egyértelműen az volt, hogy megteremtse a Ptk. és az Mt. összhangját.¹⁷ A jogalkotó e célkitűzését azzal a jogalkotási technikával kívánta megvalósítani, mely szerint a Ptk. rendelkezései közül felsorolta azokat a rendelkezéseket, amelyet az Mt. eltérő rendelkezése hiányában alkalmazni kell.¹⁸ Témánk szempontjából az Mt. 177. §-át kell vizsgálnunk, amely a Ptk. 3:24. §-át nem, csak a Ptk. deliktuális felelősségre vonatkozó szabályait hívja fel. Hogyan értelmezhetjük a jogalkotó ezen megoldását?

Tegyük fel, hogy a jogszabálmódosítással megalkotott új rendelkezések szövegei teljes mértékben megegyeznek azzal, amit a jogalkotó eredetileg meg kívánt fogalmazni.¹⁹ Ekkor a kialakult helyzetet kétféleképpen értelmezhetjük:

- a) A jogalkotóban – a kialakult bírói gyakorlat tudatában – nem merült fel, hogy jogalkalmazási nehézséget okozhat az, ha az Mt. 177. §-ában nem utal vissza a Ptk. 3:24. §-ára, hiszen a két jogszabályhely szövegéből egyértelműen lehet következtetni arra a megállapításra, amelyre Keserű Barna is jut: „az ügyvezetés során okozott károkért kizárólag a Ptk. szabályai alapján lehet helye felelősségre vonásnak, míg az egyéb kötelezettségeket tartalmazó megbízási vagy munkaszerződés megsértése miatt – a szerződés típusától függően – a klasszikus szerződésszegési, valamint az Mt. munkavállalóra vonatkozó felelősségi szabályai az irányadóak.”²⁰
- b) A jogalkotóban szintén nem merült fel, hogy az utaló szabály elhelyezésének hiánya problémát okozhat, mivel éppen azért nem került felhívásra a Ptk. 3:24. §-a, hogy kifejezésre jusson a vezető állású munkavállaló és a vezető tisztségviselő jogállásának eltérő minősége, ezért a jogszabályhely *nyelvtani-logikai értelmezése* során juthatunk arra a – munkajogászok többségének

¹⁵ JAKAB András: A bírói jogértelmezés az Alaptörvény tükrében. *Jogesetek Magyarázata*, 2011/4. 86.

¹⁶ „A törvényeket értelmezni nem azt jelenti, hogy a betűjüknek engedelmesskedünk, hanem értelmüknek és céljuknak.” (Ld. JAKAB i. m. 86–87.)

¹⁷ Ld. az egyes törvényeknek az új Polgári Törvénykönyv hatálybalépésével összefüggő módosításáról szóló 2013. évi CCLII. törvény 174. §-ához fűzött miniszteri indokolás szövegét.

¹⁸ Ld. pl. Mt. 9. § (1) bekezdés, Mt. 31. §, Mt. 160. §, Mt. 177. §.

¹⁹ Megjegyzés: szándékosan nem használjuk itt a ‘jogalkotó célja’ kifejezést.

²⁰ KESERŰ Barna Arnold: A munkaviszonyban álló vezető tisztségviselő felelősségének elméleti és gyakorlati kérdései. *Magyar Jog*, 2016/9. 533.

álláspontjával²¹ megegyező – megállapításra, hogy a vezető állású munkavállaló munkaviszonyából eredő kötelezettségének felróható megszegésével okozott károkra minden esetben az Mt. általános munkajogi kárfelelősségi szabályai alkalmazandók.

A fentiek alapján látható, hogy egy adott jogszabályhely két jogértelmezési módszer útján történő értelmezése során két eltérő álláspont alakult ki. Hogyan lehetséges ez? Jogszabálymódosítás hiányában a bíróságoknak van-e lehetőségük megállapítani, hogy melyik értelmezés a helyes?²² Az alábbiakban ezekre a kérdésekre keressük a választ.

A kontinentális értelmezéseméletben a követett módszer szerint lehet nyelvtani, logikai, rendszer-tani és történeti az értelmezés, ahol a logikai a nyelvtanit már magában foglalja; eszerint tehát a szöveg megközelítésében kiinduló pontnak a nyelvtani értelmezést kell tekintenünk.²³ A dolgozatban a négyféle értelmezési módszer mellé a – Jheringre visszavezethető – teleologikus értelmezést hívjuk segítségül, tekintettel arra, hogy az Alaptörvény 28. cikke²⁴ előírja a bírák számára az objektív teleologikus értelmezést.²⁵

3.1. Nyelvtani értelmezés

Az Mt. 177. §-ának és a Ptk. 3:24. §-ának nyelvtani értelmezésével könnyű dolgunk van: tekintettel arra, hogy az Mt. nemes egyszerűséggel nem tartalmaz utalást a Ptk. 3:24. §-ára és így sem szemantikai, sem szintaktikai, sem jogi dogmatikai interpretációval nem juthatunk más eredményre, mint hogy a Ptk. hivatkozott szabálya jelen esetben nem alkalmazható.

Ami a Ptk. 3:24. §-át illeti, a felelősségre vonás vonatkozásban nem tesz különbséget a keretjogviszony minőségén, így viszont szakmai terminológián alapuló nyelvtani szemantikai értelmezés²⁶ alapján a károkozó a Ptk. szerződésszegéssel okozott kárért való felelősség szabályai szerint felel.

A nyelvtani értelmezés elvégzését követően megállapítható, hogy a két jogszabályhely közötti konfliktust nem sikerült feloldani.

²¹ Megjegyzés: Dr. Tálné dr. Molnár Erika, a Kúria Közigazgatási-Munkaügyi Kollégiumának kollégiumvezető-helyettese a 2016. december 13. napján Budapesten, „Az „új” Munka Törvénykönyve dilemmái – 5 év távlatából” c. konferencián tartott, „A bírói jogalkalmazás dilemmái” c. előadása során kifejezésre juttatta, hogy ezt az álláspontot képviseli a Kúria valamennyi munkaügyi bírója és a munkajogászok többsége is (pl. Gyulavári Tamás, Berke Gyula, Bankó Zoltán, Pál Lajos).

²² Vö.: Jerzy WRÓBLEWSKI *Jogalkalmazási vagy jogalkotási aktus-e a konkrét jogi ügyek bírósági eldöntése?* c. tanulmányában a következőt írja: „[...] a bírói döntés gyakorlatilag olykor a törvényhez hasonló autoritással rendelkezik, s ennyiben a kodifikáción alapuló jogrendszerek a bírói jogra épülő angolszász rendszerekkel rokon vonásokat mutathatnak.” – ford.: Varga Csaba (In: VARGA Csaba: *Jogi elméletek, jogi kultúrák*. Budapest, ELTE, 1994. 138.).

²³ VARGA Csaba: *A jogi gondolkodás paradigmái*. Budapest, Szent István Társulat, 2006. 236.

²⁴ „A bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.” (Ld. Alaptörvény 28. cikk.)

²⁵ JAKAB i. m. 87–93.

²⁶ TÓTH J. Zoltán: A dogmatikai, a logikai és a jogirodalmi értelmezés a magyar felsőbbbírósági gyakorlatban. *MTA Law Working Papers*, 2015/17. 4.

3.2. Logikai értelmezés

A logikai értelmezés során az ismert szövegértelmezési logikai maximák közül témánk jellegéből kiindulva az alábbi kettőt használjuk fel:

- a) az *argumentum a contrario* az ellenkezőből való következtetés érve: mivel az Mt. 177. §-ában taxatív határozták meg az alkalmazás eseteit, ebből a jogalkalmazó arra következtethet, hogy a felsorolásban nem szereplő esetet a jogalkotó szándékosan hagyta ki a szabályozás köréből;²⁷
- b) az *argumentum a similitudine* a hasonlóságon alapuló következtetés érve: exemplifikatív felsorolás esetén a jogalkalmazó arra a következtetésre juthat, hogy arra tekintettel, miszerint a jogalkotónak nem állt szándékában minden esetet felsorolni, a hasonló eset is bevonható lenne a szabályozás körébe.²⁸ Elemzésünk tárgyát képező két jogszabályhely szövegének ismeretében azonban megállapíthatjuk, hogy ezen logikai maxima nem alkalmazható, ugyanis az Mt. a Ptk. deliktuális felelősséget felölélő rendelkezéseire hivatkozik, s ez nehezen lenne értelmezhető felsorolásként, arról nem is beszélve, hogy a Ptk. 3:24. §-a sem minősülne a Ptk. 6:518-534. §-aihoz képest hasonló szabálynak; ráadásul, ha mégis élnénk az *argumentum a similitudine* logikai maximával, akkor az a) ponttól ellentétes következtetésre kellene jutnunk.

A logikai értelmezés elvégzését követően megállapítható, hogy a két jogszabályhely közötti kollíziót továbbra sem sikerült feloldani.

3.3. Rendszertani értelmezés

Erről az értelmezési módszerről általában akkor beszélünk, „ha [...] az értelmezendő jogszöveg tartalmára részben vagy egészben más jogtétellel, más jogszabállyal vagy általában a jogági szabályokkal, illetve a jogrendszerrel való kapcsolatából lehet következtetni”.²⁹ Ide tartoznak még az ún. ‘lerontó formulák’, amelyek segítségével a jogi normáknak a jogrendszerben elfoglalt, egymáshoz viszonyított helyéből, azoknak a generalitásából/specialitásából, illetve alkotásuk idejéből vonhatunk le következtetést.³⁰

A Ptk. 1:2. § bekezdése kimondja, hogy „[a] polgári jogi viszonyokra vonatkozó jogszabályokat e törvénnyel összhangban kell értelmezni.” Ezt a rendelkezést Lábady Tamás „királyi paragrafusnak” nevezi, hiszen a jogalkotó e rendelkezéssel a Ptk.-t a „trónra ültette”: „a törvényhozót is kötelezettséggel terheli meg: [...] a Ptk. szabályozási tárgykörébe eső, vagy azzal rokon életviszonyok törvényi

²⁷ BOTOS Viktor: *A bírói jogértelmezés útjai a Legfelsőbb Bíróság gyakorlatában*. <http://jesz.ajk.elte.hu/botos3.html> 8.

²⁸ BOTOS i. m. 9.

²⁹ BLUTMAN László: Egy empirikus jogértelmezéstan szükségessége. *Jogtudományi Közöny*, 2007/1. 5.

³⁰ TÓTH i. m. 5.

szabályozása során legyen tekintettel a Ptk. egész „értékrendjére” és fogalmi kultúrájára, ha pedig azt mégsem teszi, az eltérést ne csak mondja ki, hanem azt indokolja”.³¹

Álláspontom szerint az Mt. és a Ptk. egymáshoz viszonyított generalitásának/specialitásának kimondása felesleges, a munkaviszonyban álló vezető tisztségviselő vonatkozásában azonban megállapítható, hogy az általános szabályokat az Mt., a speciális szabályokat viszont a Ptk. tartalmazza, tekintettel arra, hogy az Mt.-ben a felelősség megállapítására nem találunk speciális rendelkezéseket.

A fentiekben kifejtett értelmezés alapján megállapítható, hogyha a munkaviszonyban álló vezető tisztségviselő az ügyvezetési tevékenysége során a jogi személynek kárt okoz, a – „*lex specialis derogat legi generali*” elv szerint – a Ptk. szerződésszegéssel okozott kárért való felelősség szabályait kell alkalmazni.

3.4. Történeti értelmezés

A történeti értelmezés során azt kíséreljük meg megállapítani, hogy mi volt a jogalkotó szubjektív akarata, a törvényhozó belső szándéka azzal, hogy a Módtv. 174. §-ában az Mt. 177. §-ára vonatkozóan csak a Ptk. deliktuális felelősségi szabályaira hivatkozik.

Ahogy az korábban is említettem, a Módtv. miniszteri indokolása kifejezetten utalt arra, hogy a törvénymódosítás szándéka az volt, hogy megteremtse a Ptk. és az Mt. összhangját. A tanulmányban eddig leírtak alapján látható, hogy jogalkalmazók visszajelzése alapján ezt nem sikerült zökkenőmentesen végrehajtani az Mt. 177. §-a tekintetében. Ha viszont kimondottan az összhang megteremtése volt a jogalkotó célja, akkor – kizárva az esetleges jogalkotási hiba lehetőségét – tovább kell kutatnunk ahhoz, hogy megtaláljunk az „összhangot” a két jogszabály között.

A Ptk. 3:24. §-ához fűzött miniszteri indokolás szerint: „[...] ügyvezetési tevékenységük során a vezető tisztségviselők a jogi személy érdekeinek megfelelően kötelesek eljárni. E kötelezettségük megszegése a jogi személlyel szembeni kártérítési felelősséggel jár, és mivel a vezető tisztségviselő és a jogi személy közötti viszony a felek akaratán alapul [...] a szerződésszegésért való felelősség szabályait kell alkalmazni.”

Mindebből az következik, hogy a törvény célja nem más, minthogy a vezető tisztségviselői jogviszonyból eredő kötelezettség megszegéséért való felelősséget és a mentesülési okokat az Mt.-nél szigorúbb kontraktuális alapokra helyezze.³²

³¹ LÁBADY Tamás: *A magánjog általános tana*. Budapest, Szent István Társulat, 2013. 115.

³² KESERŰ i. m. 532.

3.5. Teleologikus értelmezés

Annak ellenére, hogy Varga Csaba szerint a teleológiai értelmezés a lexikális jelentéstani hagyomány szempontjából nem más, mint visszaélés,³³ a tanulmány céljának elérése végett hasznosnak látjuk, hogy a jogszabály objektív célján, társadalmi rendeltetésén alapuló jelentésének feltárását megkíséreljük.³⁴

Az objektív cél meghatározásához két úton juthatunk el: kifejezetten a szövegből vagy közvetve a szöveg alapján.³⁵ Az Mt. kifejezett szövegének vizsgálata során érdemes szót ejteni arról, hogy az Mt. 177. §-a az Mt. 74. „A polgári jogi szabályok alkalmazása” címe alatt található. Vajon felfoghatjuk-e a norma objektív céljának a polgári jogi szabályok alkalmazását, mely természetesen – azt kiterjesztően értelmezve – így nem csak a Ptk. deliktuális felelősségre vonatkozó rendelkezéseinek alkalmazását foglalná magában? Álláspontunk szerint felfogható így, ugyanis ezáltal eljuthatunk oda, hogy feltárjuk a törvényhozó eredeti szándékát³⁶, sőt, a józan észnek³⁷ is ez felelne meg, ehhez azonban feltétlenül meg kell jegyeznünk, hogy ezzel az értelmezéssel a jogbiztonság követelménye minden bizonnyal sérülne.

4. Következtetések

A magyar bíróságok jogértelmezési módjait – a jelen dolgozatban is többször hivatkozott – számos tanulmány³⁸ bemutatta és elemezte, melyekből megállapítható, hogy az általunk is felvázolt jogértelmezési módszerek közül főként a nyelvtani és a logikai értelmezésre történő hivatkozás jellemző, habár azt Tóth J. Zoltán is megjegyezte, hogy „koránt sem önmagától értetődő az egyik vagy a másik értelmezési mód preferálása és az azon alapuló döntés”.³⁹ Annak ellenére, hogy a magyar bíróságok általában ragaszkodnak a törvény betűjéhez,⁴⁰ azokban az esetekben, amikor az ennek alapján történő döntéshozatal érezhetően ellentétes lenne a józan ész kívánalmaival, érdemes lehet a rendszertani, valamint a teleologikus értelmezési módszer segítségével eltérő megállapításra jutni, illetve olykor annak végiggondolása is szükséges lehet, hogy mi az, amit biztosan nem akarhatott a jogalkotó. Ezen túlmenően – ahogy arra Ronald Dworkin a jog láncolatának metaforájával is rámutatott – a bírónak

³³ VARGA (2006) i. m. 237.

³⁴ TÓTH i. m. 8.

³⁵ JAKAB i. m. 86.

³⁶ JAKAB i. m. 87.

³⁷ Ld. Alaptörvény 28. cikk.

³⁸ Ld. pl. BOTOS i. m.; TÓTH i. m.

³⁹ TÓTH i. m. 15.

⁴⁰ JAKAB i. m. 88.

érdemes meghatározni, hogy a korábbi döntések mire vezettek és az eddigi gyakorlatnak egészében véve mi a tárgya.⁴¹

Ahogy azt a fentiekben is levezettük, álláspontunk szerint a dolgozat tárgyaként felvetett jogszabályi kollízió a rendszertani, illetve a teleologikus jogértelmezéssel kiküszöbölhető lenne. Tekintettel azonban arra, hogy a teleologikus jogértelmezés alkalmazhatóságát több szerző is vitatja, valamint arra, hogy a jogalkalmazók oldaláról magas fokú bizonytalanság mutatkozik, kijelenthető, hogy a jogbiztonság követelménye nem valósul meg. Így az Mt. módosítása szükségeltetik akként, hogy egyértelműen világossá váljon: a munkaviszonyban álló vezető tisztségviselő ügyvezetési tevékenysége során a jogi személynek okozott károkért a szerződésszegéssel okozott kárért való felelősség szabályai szerint felel a jogi személlyel szemben.

⁴¹ BÓDIG Máttyás: *Az elméletalkotás és a megismerés problémája a kortárs jogelméletben: Hart és Dworkin jogelméletének tapasztalatai.* Ph.D. értekezés. Miskolc, 1999. 99.